

Latsin, Korsnäs dotter gör pellets i Lettland

Saxlund levererar



Produktionsanläggningen i Jaunjelgava, i förgrunden barkbränsle, tork och pannhuset med råvaruberedningen.

Latgran SIA är ett svenskt/äländskt pelletsföretag i Lettland med basen mitt i skogsdistriktet i staden Jaunjelgava utmed den stora floden Daugava. I en nybyggd anläggning är man nu på väg att nå den fulla årskapaciteten på cirka 70 000 ton. CPM har levererat pelletsdelen inklusive tre pressar. Svenska Saxlund är ansvariga för resten av leveransen. ÅF Processenergi har varit projektör och ansvarig konsult.

Det hela började med att företaget Sandvik på 80-talet hade vissa problem med att få betalt för gjorda tjänster men såg en öppning i de ej tillvaratagna skogstillgångarna i Lettland. Man kom i kontakt med Korsnäs som har massaproduktion i Sverige och som bland annat önskade björkmassaved för sin produktion för Tetrapak. Korsnäs är ett företag i Kinnevikgruppen med andra ord ägt av familjen Stenbäck. Man drog via mel-

lanledet Korsnäs Latvia Holding SIA igång företaget Latsin SIA som nu utvecklats till det största skogsföretaget i Lettland med en avverkning på 750 000 m³sk per år.

I Riga vid floden Daugavas utlopp inköptes en hamnanläggning med tre kajer, stor hall och stora fria lagerutrymmen samt kontor. Området är på sju hektar. På den platsen driver dotterföretaget SIA Freja terminalverksamhet, i första hand för massaved men hanterar numera

också en avsevärd mängd pellets. Hamnen kan ta emot 5 000 tonnare och har 6,5 meter s djup och ett bra isläge. Den stora hallen som ligger i direkt kajanslutning var utrustad med taktelfer och fem kubikmeters skopa har moderniserats och fungerar nu som pelletslager. En kran med en 22 meter lång arm som sköts av en entreprenör kan sträcka sig in i hallen och direkt lägga pelletsen i lastficka på båt.

Pellets levereras enbart till stora förbrukare. Man har bland

pelletsanläggning



Spånhögar sköts med hjullastare



Platschefen Martins Zvejnieks och Jarl Walldén



Latsin bedriver en omfattande skogsavverkning i Lettland



Inkommande spånråvara



Del av hamnanläggningen i Riga med pelletslagret synligt

Vi har i varje fall inga problem med råvaran säger Jarl Walldén.

annat ett flerårsavtal med Öresundskraft i Helsingborg dit också amerikansk/canadensiska Fulghum och Finska Vapo via dotterföretaget Räsjö (Säbi) levererar.

Eftersom Korsnäs intresse är massaved så baskar Latsin veden och säljer timmerdelen till lokala sågverk, men med villkoret att de vill få tillbaka spånet som nu då används för pelletsproduktion.

–Detta gör oss trygga säger Jarl Walldén som är ansvarig för Korsnäs lettiska verksamhet. –Det har visat sig vara problem för flera andra pelletsproducenter att få tag i råvara och som alla vet utan råvara så blir det ingen produkt.

Jarl Walldén är jägmästare och har en bakgrund som lärare på Skogshögskolan och på Iggesund. Han anställdes som förvaltare av Korsnäs på slutet av

80-talet och kom i början på 90-talet in i den utländska verksamheten i Ryssland och Baltikum. Numera tillbringar han huvuddelen av sin tid i Lettland även fast han också har bostad och familj i Gävle.

–Lettland är ett spännande och dynamiskt land, säger Jarl Walldén.

–Men Lettland är också ett land som fortfarande har stora sociala spänningar. Omkring hälften av befolkningen i Riga är etniska ryssar som exempel. Förutsättningarna för företagssamhet i Lettland är bra och Latsin har bra kontakter med myndigheter och har inte heller så svårt att få tag i personal, något som annars blivit ett problem på många håll. Många letter har sökt sig utomlands, framförallt till Irland.

–Vi har inte heller så stora problem med korruption vilken

annars ofta är en svårighet i Lettland. Genom att vi har verksamheten så koncentrerad i Jaunjelgava och merparten av vår personal är lokal, så uppkommer en mycket bra social kontroll som är guld värd, framhåller Jarl Walldén som också tillägger –Tack gode gud för Ryan Air. En konkurrens på flyget har medfört en revolution i rese-möjligheterna. Kostnaderna blir lägre och utbudet betydligt större. Det har fört samman Lettland och Sverige på ett mycket bra sätt.

Pelletsproduktionen

Den nya fabriken ligger mitt i Lettlands stora skogsdistrikt i staden Jaunjelgava, cirka nio mil sydost om Riga utmed floden Daugava. Det är bra vägförbindelser till Riga och alla transporter av pellets sker med semitrailers som lastar 25 ton



Diskussion om effekten av sället efter knivkvarnen innan torken. Prover på bordet.



Agneta Sporrang och Jarl Walldén förevisas i kontrollrummet.



Jarl Walldén och Agneta Sporrang diskuterar i hamnkontoret.

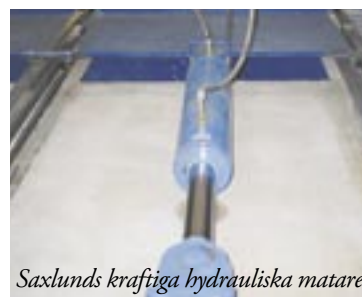
Fortsättning på sidan 23



Pressarna har levererats av CPM



Jarl Walldén är petar lite på sället efter pelletskyllningen, en del som inte fungerar perfekt.



Saxlunds kraftiga hydrauliska matare

Komprimerande & högtippande materialrede.

Rejåla sönderdelningskvarnar med hög kapacitet. Byt mellan hugg/kross rotor efter behov.

Marknadens effektivaste klippaggregat för energiträd.

Den i särklass mest effektiva och rejåla stubbklyven.

Tel 08-584 00 130
Fax 08-584 00 131

ABAB
www.allanbruks.se

Pelletsanläggningar från LIN-KA Maskinfabrik AS i storlekarna 200 – 5000 kW. Även i container med god rymlighet.

Vi levererar just nu pelletsanläggning 4,5 MW Ånga till Textilias anl. i Rimbo



Enkel och stabil konstruktion med låga drifts- och underhållskostnader.

- Hög verkningsgrad
- Goda miljövärden
- Snabb reglerbarhet
- Automatisk askutmatning
- Automatisk sotning av panntuber
- Flexibla bränslen

Ring för referenser!

KIM

ENERGI & MEKANIK AB

Box 29 • 761 21 NORRTÄLJE
Telefon 0176-193 30 • www.kimenergi.se



Fortsättning från sidan 21

vardera. Transporterna sköts av entreprenör. Vid fabriken har man ett mycket litet lager, mer att betrakta som en stor utlastningssilo. Lagret klarar tre bilar behov.

Huvuddelen av leveransen kommer från Saxlund International. Agneta Sporrang berättar:

–Vi fick ett förfrågningsunderlag som var utarbetat av ÅF i Malmö under ledning av Håkan Stigander som också var aktiv under alla olika faser som förekommer i ett så här stort och ganska komplicerat projekt.

Saxlund International fick ordern i maj 2004 och leveransen skedde inom ett år och Saxlunds del av anläggningen är nu övertagen. Några delar av leveransen från CPM är ännu inte 100 procent klara och de har lite arbete kvar innan den delen också kan anses slutförd.

Ordern till Saxlund omfattade bränslehantering före förbränning. Hela förbränningssystemet som i huvudsak består av inmatningssystem, förugn, blandningskammare, nödskorsten, ask-slagghantering, ång-

panna samt styr-reglersystem. Dessutom tillkommer materialhantering till tork, torktrumma, kvarnar samt en silo på 500 m³ för torkat material, därtill även montage, uppstart och utbildning.

Saxlund Internationals projektledare för förbränningsdelen var Tomas Wendt och Magnus Landberg för materialhantering. Montageledare var Juri Taal från Saxlunds estniska partner Tamult AS. Tillverkning av utrustning har skett i Sverige och Estland. Ångpannan kommer från Danmark, kvarnar från Tyskland och torken från svenska Torkapparater AB.

Flera kulturer gjorde projektet lite speciellt

–Detta projekt var speciellt, säger Agneta Sporrang.

–Flera länder var inblandade och det gällde att samordna olika kulturer och språk. Ett skäl till att det gått bra är att Saxlund har varit aktiva i mer än 10 års tid i de Baltiska länderna samt Ryssland. Vi har också ett bolag i Estland, där Juri Taal är vice VD.

Mark, bygg och el utfördes av olika lettiska bolag, allt skulle samordnas. Montaget utfördes

under vintern och det var en svår tid – kallt och mycket snö, men tack vare att alla förstod att det var teamwork som gällde, så gick det bra.

–Ilmars Kars från Riga har varit aktiv inom biobränslektorn under många år och var en tillgång för både köpare och leverantörer.

–Speciellt vill jag också framhålla Juri Taal som gjorde en stor insats med sina medarbetare. Språksvårigheterna mellan Ester och Letter löser man oftast genom att använda ryska språket. I projektet fanns även svenskar med som talar flytande ryska.

Viktigt med utbildning

–Nu kommer vi osökt in på hur utbildningen genomfördes, fortsätter Agneta Sporrang.

– Ingen av Sia Latgrans personal hade någon erfarenhet av anläggningar som denna.

Utbildning ordnade Saxlund såväl i Sverige och i Lettland. och språken som användes var: engelska, ryska och lettiska. All dokumentation som enligt EU-reglerna måste vara på hemspråket har givetvis uppfyllts, plus lite till. Allteftersom anlägg-

ningen togs i bruk, märkte vi vad som ytterligare behövdes. Idag körs anläggningen på betydligt högre kapacitet än vad som var avsett från början och det är ett gott betyg.

– Vi har fortfarande mycket nära och tät kontakt med Sia Latgran och hoppas på att det kan bli ett utbyte med svenska pelletstillverkare.

– Saxlund International har just tecknat kontrakt på ytterligare en anläggning för pelletsproduktion, det är Säbi Pellets i Vaggeryd avslutar Agneta Sporrang, inte utan viss stolthet.

Text & bild
Lennart Ljungblom



Jarl Walldén.